

Ліки цілюють тіло, а книга - душу

Біблія

№ 3 (42)
2018
(березень)

ТЕРАПЕВТ

Видається з 1 жовтня 2014 року

*Бюлетень Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету*

В очікуванні весни

Літературно-музичні вечорниці

С. 14

Зміст

Бібліотечна скарбниця:

по сторінках рідкісних та цінних видань

Спогади старого лікаря. Частина 6

Т. Костюкевич.....С. 3-5

Читання зі смаком

Гумор вам на допомогу

І. Киричок.....С. 6-7

Аскорбінка для душі

Наші земляки-відомі письменники

О. Сохар, Д. Івашова.....С. 8

Мій рідний край

Цукровий магнат (продовження)

М. Заговора.....С. 9

Фотопогляд

Яскраві барви на сніговій ковдрі

Р. Вороніна.....С. 10

Натхнення

Жизнь как анекдот. Часть 3

Л. Малыхина.....С. 11

Бібліотека: зазирнути за лаштунки

«Haute cuisine» Научной библиотеки

И. Жук, О. Сохарь.....С. 12-13

Хроніка подій

В очікуванні весни

В. Серпухова.....С. 14

Підготовка студентів у стінах Наукової бібліотеки ХНМУ

О. Красюкова.....С. 15

Літературні обрії медичної професії

В. Серпухова.....С. 15

Подагра: сучасні аспекти

Л. Скрипченко.....С. 15

Барви української та світової культури

Свобода особистості у драмі нового часу

Широкомасштабне визнання письменницького доробку

Як римують українські поети про кохання

Р. Вороніна.....С. 16-17

Художник-поет

М. Заговора.....С. 18

Бібліотечні уроки для першокурсників

С. Кравченко, О. Красюкова.....С. 19

Анонси подій

Вітання з днем народження

.....С. 20

Бібліотечна скарбниця:

по сторінках рідкісних та цінних видань

Тетяна Костюкевич,
зав. відділом

СПОГАДИ СТАРОГО ЛІКАРЯ. ЧАСТИНА 6

Воспоминания старого врача.

Медицинский факультет и его профессора с 1838 по 1845 г.

Продовження, початок у № 10, № 11, № 12 за 2017 р. та № 1, № 2 за 2018 р.

(при сучасному наборі тексту, витримана стилістика оригіналу)

Ванцетти любил лесть, низкопоклонство и заискивание; и находились господа, удовлетворявшие его в этом отношении. Из таких господ Ванцетти выбирал и ординаторов, с которыми, однакоже, не уживался. В продолжении 6 лет у него перебивало четыре ординатора: первый был какой то болезненный врач, родом француз, состоявший при Ванцетти собственно в качестве переводчика. После него оставлен был ординатором кончивший курс с званием лекаря 2 класса Потапов, имевший подобострастные привычки и манеры и с этой стороны пригодный для Ванцетти, но любивший по ночам выпивать; однажды, раскутившись до чертиков, он сделал скандал и был удален. После него Ванцетти нашел где то некоего Дукшинского. Это был уже пожилой человек, грязный, неряшливый, вечно суетившийся, ничего не понимавший и все путавший, не то глупый, не то юродивый, продержавшийся, однако, около года. Затем, по ходатайству Ванцетти, был переведен из военных поселений его ученик — молодой, весьма даровитый врач П. Е. Зорьянский-Кисель, прослуживший без угодливости и низкопоклонства около 2 лет. Расположение Ванцетти он не пользовался и, перейдя опять в военное ведомство, кончил впоследствии свою службу военно-медицинским инспектором Киевского военного округа.

Срок службы в России Ванцетти оканчивался в 1843 г. Летом 1842 г. он съездил в Петербург, представился министру просвещения и возвратился в Харьков с обещанием последнего хлопотать у австрийского правительства о продлении дозволения Ванцетти оставаться в России. В этом же году престарелый граф Головкин начал терять зрение: у него образовались на обоих глазах катаракты; по совету Ванцетти, граф должен был в 1843 г. ехать в Берлин, где знаменитый Graefe, вместе с Ванцетти,

должны были сделать ему операцию. Для этого граф и выхлопотал Ванцетти продолжительный заграничный отпуск.

В начале 1843 г. учреждена была должность помощников ординаторов Харьковских клиник, с тем, чтобы на места эти назначались кончившие курсы первыми. Раннею весною этого года Ванцетти, сделав нашему выпускному курсу экзамен, уехал за границу, оставив в Совете университета прошение, чтобы помощником ординатора хирургической клиники был назначен окончивший курс Погосский. Нас удивил этот выбор. Погосский был далеко не из первых студентов, плохо проходил курсы и не интересовался хирургиею. Впоследствии говорили, что за оставление в Харькове Погосского хлопотала одна дама.

По выезде Ванцетти за границу заведывание клинкою и чтение лекций хирургии и офтальмологии было поручено проф. Нарановичу.

Не успел Ванцетти выехать, как разом прорвалось скрывавшиеся под спудом слово: «уехал шарлатан»! и, к стыду ученых товарищей Ванцетти, слово это было произнесено ими первыми. Тут разом вспыхнула затаенная зависть и ненависть. Заговорили в обществе о Ванцетти, как о шарлатане. Даже бывшие больные его, много ему обязанные, обдумывая теперь отношение к ним Ванцетти, соглашались, что он был действительно шарлатан. Дошло до того, что факультет сделал представление об увольнении Ванцетти от службы в России и назначении на кафедру оперативной хирургии и офтальмологии проф. Нарановича, и университет, благодаря отсутствию графа Головкина, сделал об этом представление в Петербург. Министр просвещения, начавший уже ходатайство о продлении срока службы Ванцетти в России, оставил представление университета без последствий.

Ванцетти уехал сначала в Берлин, где находился уже граф Головкин. Последнему сделана была операция, но с отрицательным результатом. Из Берлина Ванцетти уехал в Англию, посетил Ирландию и Шотландию; оттуда путешествовал по Германии, Франции и Италии и везде занимался у тогдашних корифеев хирургии. В Падуе, где проживала его мать, Ванцетти женился и в ½ августа 1844 г. вернулся с женою, в Харьков. Университет и харьковское общество приняли его холодно. Университет ожидал, что не сегодня-завтра получится увольнение Ванцетти от кафедры, но в конце августа получено было официальное уведомление министра о дозволении австрийского правительства Ванцетти оставаться в России на службе на неопределенное время.

Ванцетти узнал о веденных в его отсутствие интригах и отнесся к ним с покойным пренебрежением. Мало по малу, начала опять развиваться его практика. Еще более, чем прежде, стали интересными его лекции и клинические занятия, в которых профессор сообщал все приобретенное им во время путешествия за границу. Мне теперь пришлось работать уже в качестве помощника ординатора его клиники. Еще до выезда за границу Ванцетти первый ввел в употребление в Харьковской клинике, для перевязок ран после операций, простую, чистую, негигроскопическую вату, покрывая толстым слоем ее оперированное место. До употребления ваты часто приходилось ставить пиявки, прикладывая лед к оперированным местам; приложение же ваты сделало ненужным ни то, ни другое: с покрытием раны ватой в ней прекращались боли и она заживала первым натяжением. Ванцетти приписывал вате сильные противовоспалительное и болеутоляющее (anodynum) свойства (annales). Такое же свойство ваты обнаруживалось и при покрытии ею ожогов. Теперь, по возвращении из заграницы, начали вводиться новые, самые упрощенные приемы при хирургическом лечении. Ванцетти заявил себя строгим последователем сохраняющей хирургии и вместо отнятия членов слал употреблять иссечения. Началось введение самых простых повязок; при переломах костей была введена клеевая повязка. Совершенно отвергнуты были надавливание (depressio) и отклонение (reclinatio) катаракт; по преимуществу же делалось извлечение через нижний разрез роговицы. Все эти нововведения имели блестящие результаты. Тут же было положено начало и паталогическому кабинету: в течении 1844-1845 гг. приготовлено было до полусотни весьма интересных препаратов.

Домашняя жизнь Ванцетти была проста и однообразна. Занимал он казенную квартиру возле клиники из 5 комнат, просто меблированных. Стол был однообразный, с преобладанием риса, макарон,

циплят, кур и фруктов; вместо соли — сахар. Обедали у него ежедневно какой-то немолодой, живой и вертлявый итальянец, каждый день забегавший к Ванцетти, у которого он заведывал хозяйством и был фактотумом; ординатор клиники; одно время проф. Дабелов и иногда — дежурный студент, обративший на себя внимание исправным дежурством. Ванцетти не пил вина и не курил. Держал лакея, повара, кучера, маленькую карету и пару лошадок.

В сентябре 1845 г. я оставил клинику и Харьков и о дальнейшей деятельности Ванцетти мне уже не известно ничего. Впоследствии я узнал, что он выехал из России в 1853 г. и принял в Падуанском университете кафедру оперативной хирургии. В заключении я должен сознаться, что все сказанное мною о Т. Л. Ванцетти может дать лишь бледное представление о нем, как профессоре и человеке; и желательно, чтобы будущий историк университета достойно оценил деятельность этого по истине выдававшегося над уровнем человека, прослужившего в университете около 15 лет и бывшего причиной процветания на медицинском факультете оперативной хирургии и офтальмологии.

В 1881 г., будучи помощником Гродненского врачебного инспектора, я сделал из Гродно поездку в Вену, Зальцбург, Цюрих, Лозанну, Женеву, Турин, Милан, Венецию, Триест и т. д. Посетив в Милане большой госпиталь (Interno Ospitale maggiore) я встретился с молодым Падуанского университета врачом, который и сообщил мне некоторые сведения о Ванцетти, бывшем тогда уже в отставке. Проездом в Вене я остановился в Падуе, чтобы посетить бывшего моего учителя. Извозчик привез меня к небольшому, простой постройки, каменному 2-этажному дому. На звонок открыл двери молодой лакей и впустил меня в приемную, предложив ожидать, так как у профессора находился больной. Приемная была небольшая, просто меблированная комната; по середине стоял большой круглый стол, на котором лежала новенькая, еще неразрезанная книжка — оперативная хирургия какого то итальянского врача. После непродолжительной тишины я услышал выходящий из смежной комнаты красивый теноровый голос моего прежнего учителя; и мне представилось, что я увижу его и теперь таким-же, каким знал его 35 лет тому назад. Он по французски объяснял, как надо принимать прописанное им лекарство. Через минуту от него вышла пожилая дама в сопровождении такого-же мужчины. Я вошел в кабинет... и увидел глубоко сидевшего в мягком кресле беловолосого старика с несколько обрюзглым лицом, с большою лысиною, но с длинными белыми волосами от затылка на плечи, с длинною, широкою, желтовато-белою бородою.

Я приветствовал его по латыни, сказав, что я Харьковский ученик его. Вглядевшись в меня своими помутившимися уже глазами, он по латыни же ответил, что узнать меня не может, так как у него не было ни одного ученика с бородою, а он видит меня бородатым (*vide te barbatus esse*). — «Пожалуйста, скажите, кто Вы?», спросил он чисто по русски. Я сказал. Старик, тяжело поднявшись с кресла, пригнул меня к себе и крепко поцеловал. Он был чрезвычайно доволен моим посещением и заявил, что я второй из посетивших его в Падуе харьковских его учеников. «Вы удивились, когда я обратился к Вам по русски», сказал он, между прочим, «так я и еще удивлю Вас... при этом он поднял стоявшую возле трубку с длинным чубуком и начал набивать ее из кучки насыпанного на стол турецкого табаку... я, как видите, и курю теперь... впрочем, это добровольная прихоть, а по русски научился я по приказанию... Был в университете император Николай... мы встретили его в торжественном зале... проходя мимо нас, профессоров, император обратился к Струве с вопросом; тот не умел хорошо говорить по русски... Государь приказал всем знать по русски, — вот, я и научился, — впрочем, лекции читал до конца на латыни». Почтенный старец с удовольствием вспоминал Россию, а в особенности Харьков. — «Я никогда не уехал бы оттуда, но началась война в 1853 г., в которую вовлечена была Италия... я находил неудобным оставаться в России. А какой сегодня для меня приятный день, продолжал Ванцетти, сейчас, перед Вашим приходом, была у меня больная из России... я лечил ее когда-то в Крыму. — она была тогда маленькая девочка; и вот, когда она бывает в Италии, заезжает ко мне, и я советую ей то то, то другое... Ванцетти показал мне свой кабинет, библиотеку, много рисунков произведенных им замечательных операций, большое собрание мочевых камней. Подарил мне свои «*Observations pratiques recueillies à la Clinique chirurgicale de l'Université imperial de Karkoff (Russie)*», Paris, 1845. с сердечным удовольствием провел я с почтенным старцем часов семь. Перед прощанием он подал мне книжечку, в которую записывались посещавшие Т. Л.; и я записал в ней по латыни мое посещение, выразив, что некогда (*olim*) Харьковский ученик бывшему учителю своему «*salutem dixit Padoviae V d. Augusti MDCCCLXXXI an.*».

В 1888 г. прочитал я во «Врач» о смерти Т. Л. Ванцетти. Он умер 6-го января 1888 г., на 78 году жизни.

* Насколько занимали Ванцетти светские удовольствия, можно судить по следующему случаю, свидетелем которых мне довелось быть. 6 декабря 1842 г. Харьковский генерал-губернатор князь Н. А. Долгоруков давал большой бал, на который пригласил и Ванцетти. В этот день был я дежурным в клинике. Ванцетти был озабочен белыми перчатками; их приносили ему из нескольких магазинов, и он выбрал, наконец, подходящую пару. После вечернего обхода он поехал на бал. Ординатор, сделав распоряжения, объявил, что и он, напившись чаю, отправится за-город — прокатиться по хорошей санной дороге. Около 10 часов он собирался уже выйти, как торопливо вошел фельдшер и объявил, что профессор в кабинете. Тотчас-же внесен был труп, и пошла работа. «Я был уверен», обратился ординатор к профессору, «что Вы долго пробудете на балу». — А чтобы я делал там, — отвечал. Т. Л. — Я приехал, поздоровался с князем и княгиней, взглянул и домой. Здесь мне интереснее, чем там. — В другой раз — это было летом 1844 г. — я, в качестве домашнего врача, жил в деревне у графа Н. В. Орлова-Денисова, сына известного сподвижника Александра I — В. Орлова-Денисова, бывшего в то время в опале и проживавшего безвыездно в Харькове. Жена молодого графа Николая, княгиня Наталья, была имянинница (26-го августа). На именины съехалось много гостей, в том числе и профессора Ф. К. Альбрехт и Т. Л. Ванцетти с женою, только что возвратившийся из-за границы. Вечером были танцы. Ванцетти, усевшись возле одного старика помещика, все время разговаривал с ним, следя глазами за женою, которая танцевала. Он хотел уехать на другой день, но его упростили остаться. Вечером на другой день — опять танцы. Я ходил по комнатам, в которых расположились натавцевавшие. В одной — группа около господина, рассказывавшего анекдоты про малороссов, все смеялись, а проф. Альбрехт хохотал до слез. В другой комнате за столом сидел Ванцетти и возле него несколько человек; Ванцетти держал в одной руке бумажку, на которой нарисовал глаз, а в другой перочинный ножичек и показывал, как делается извлечение катаракты. А когда расхотели спать, Ванцетти просил дать ему какую-нибудь книгу почитать. Я сказал, что у меня все русские; есть только одна французская: *Manuel d'anatomie descriptive*. Он попросил принести. На другой день он благодарил за книгу, которая ему очень понравилась, и попросил принести ее с собою, когда зимою будем заниматься на трупах.

Далі буде...

Доповнення бібліотекаря

Вітаю наших шанувальників. В своїх коментарях я уже згадувала факультетські клініки Університету. Одними із перших в 1814 році були відкриті терапевтична та хірургічна клініки. Все починалося з тісних приміщень на 6 ліжок. Кожен директор клініки привносив для розвитку щось своє. З 1838 по 1853 рік хірургічну клініку очолює Т. Л. Ванцетті. Тільки за перший рік керування 29-річний талановитий професор збільшив кількість ліжок з 8 до 18, а невдовзі — до 21. Вперше ввів правильне написання історії хвороби. Клініка безперестану збагачувалась науковими посібниками, виписували до 100 назв всіляких інструментів, які доповнювались новими винаходами. Число хворих за рік збільшилось від 100 до 200, а за 15 років правління Ванцетті—до 2000 осіб; кількість амбулаторних хворих щорічно збільшувалось — від 200 до 1000 ; прооперованих — від 135 до 150 на рік. Влітку 1838 року невгамовний Т. Л. Ванцетті з 4 студентами на виділені університетом кошти вирушає у наукову експедицію до військових поселень Херсонської та Катеринославської губерній, де зробить 83 операції. Як визнання його заслуг, у 1840 році за клопотанням медичного факультету та затвердженні Радою Університету Ванцетті присвоєно звання доктора медицини і хірургії. У 1847 р. Ванцетті зробив другу в Україні операцію під ефірним наркозом, а в 1848 р. вперше в Російській імперії — оваріотомію.

Використано інформацію з книги

Медицинский факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805-1905) / под ред. проф. И. П. Скворцова и Д. И. Багалея. — Изд. Университета. — Харьков: Типография «Печатное Дело», 1905-1906. — С. : 351-355.

ГУМОР ВАМ НА ДОПОМОГУ!

Добре сприйняття гумору — запорука душевного здоров'я людини. Українцям притаманні особливе почуття гумору та самоіронія, з якими вони ставляться до будь-яких подій, до себе й людей, що їх оточують. Українські жарти не злостиві, скоріше іронічні, дотепні, відображають увесь колорит, притаманний національним традиціям, світогляду. Безумовно, це є вдалим підґрунтям для написання творів, які піднімають настрій, змушують читача посміхатися, насолоджуючись смаком художнього слова.

Одним з видатних українських письменників є Павло Губенко (1889-1956), якого ми добре знаємо за псевдонімом Остап Вишня. А ви знали, що автор закінчив військово-фельдшерську школу в Києві, працював фельдшером спочатку в армії, а далі — у хірургічному відділі лікарні Південно-Західних залізниць, навіть був начальником медико-санітарного управління Міністерства залізниць УНР, але присвятив себе журналістиці й літературній справі. Саме Остап Вишня створив новий жанр — усмішка — різновид фейлетону та гуморески.

Людина з непростою долею, пройшовши воєнними шляхами, зазнавши репресій, таборів, він зміг пронести через життя чудове почуття гумору, створив неповторні літературні шедеври з присмаком народної безпосередності, простоти.

Наразі згадала, як у школі наш класний керівник, учителька української мови та літератури, знайомлячи з творчістю Остапа Вишні, читала нам одну з його гуморесок — «Зенітка», до речі, написаною у 1944 році, наприкінці Другої світової війни. Сміх, який стояв у класі, чудовий настрій від прочитаного зарядив нас позитивом надовго — пам'ятаю це і сьогодні. Тож пропоную шановному читачу насолодитись літературним словом Остапа Вишні, переданим через оповідання діда Свирида, «озброїтись» гумором та долати будь-які негаразди!

Остап Вишня
(1889-1956)

Вишня О. Зенітка // Вишневі усмішки : вибрані гуморески та фейлетони (1921-1955 рр.) / Остап Вишня. — Київ, 1960. — С. 194-199.

Уривок з твору:

... — Скільки ж вам, діду, літ?

— Та хто зна! Чи сімдесят дев'ять, чи вісімдесят дев'ять? Хіба їх полічиш? Знаю, що дев'ять, а яких саме, уже й не скажу.

— І ото ви не побоялись, — один на трьох?

— Побоявся? Та, чоловіче божий, війна — це ж моє рідне діло. Я ж увесь свій вік воювався з... бабою. Лукерки моєї не знали? Хіба ж такі страженія були, як з отими поганцями на горищі! Та я їх, як щурят, подавив! А покійниця моя — хай царствує! — та вона б сама на дивізію з рогачем пішла! На що ми з кумом — царство йому теж небесне! — було вдвох... та куди там!

Сидю було я під повіткою, зубці до грабель тешу, а вона вийде на ганок та як стрельне:

— Свириде!

Вірите, сокира в мене в руках сама собі тільки — стриб! стриб! стриб! Як на теперішню техніку, так чиста тобі «катюша». З нею я так напрактикувався, що ніяка війна мені ані під шапку. Наступати на Лукерку, щоправда, я не наступав, більше одбивав атаки, а воюватися доводилось мало не щодня..

Одного разу, в неділю, ми з кумом, ще й на достойне не дзвонили, не видержали: хильнули. І добренько-таки хильнули. Коли ось Лукерка з церкви!

— Держись, — кажу, — куме, битва буде! Якщо поодинці, будемо биті. Давай згуртуємось у військове соєдіненіє, бо інакше розгром. Перемеле живу силу й техніку! Утворили ми соєдіненіє. Тільки-но вона на ганок, я зразу вроді як на "ура":

— Що це ти по церквах до полудня товчешся?! Піп медом частує, чи що?

А кум з правого флангу заходить. Але тут у нас обшибка організаційна вийшла: рогачів ми не поховали. Ех! — вона за рогача і в контратаку! Прорвала фронт. Ми з кумом на зарані підготовані позиції — в погрібник. Опорний, вроді пункт.

Кум і каже:

— Як знаєш, — каже, — Свириде, а я до своїх пробиватися буду. У моєї Христі теж сьогодні пироги.

— Дивись, — кажу, — куме, тобі видніше. А краще не ризикувати завидна, хай як смеркне.

— Що ти, Свириде, як смеркне? Та які ж смерком пироги?

Перехрестився кум і рвонув в н-ському направленії. І таки пробився в положеніє своєї Христі. Щоправда, рогачем його таки контузило, але з ніг не збило!

А я аж до вечора в окруженії за діжкою з сирівцем просидів. Тільки ввечері уласкавилась трохи Лукерка; підходить, одчиняє погрібника:

— Сидиш? — каже.

— Сидю! — кажу.

— Іди ж хоч галушок попоїж, а то охлянеш!

— Кинь, — кажу, — рогача, тоді вийду!

Бойова була покійниця!

Було з нею й стратегії, й тактики. Де ми з кумом тільки не маскувались: і в картоплинні, і в коноплях. Та обнаржить було враз! Обнаржить — і витіснить! Та тіснить було аж до водяного рубежа, до річки. А ми з кумом плавати не вмiли, стоїмо у водяному рубежі на дистанцію, щоб рогачем не дістало. Стоїмо, мокнемо.

А вона:

— Мокнете?! Мокніть, іродові душі, я з вас конопель натіпаю!

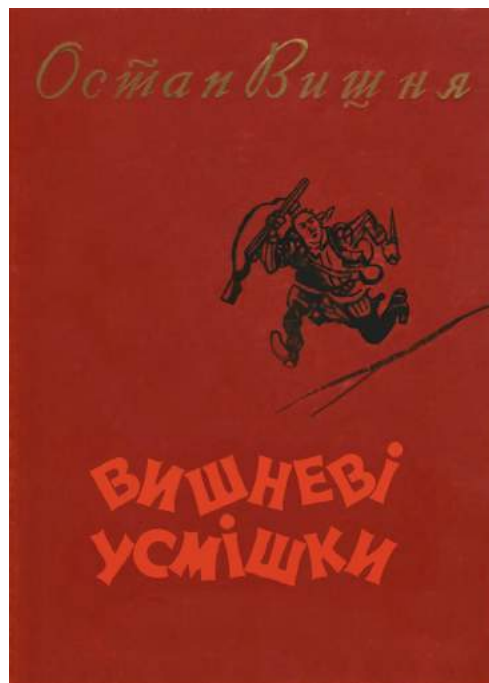
Та після такої практики мені з отими гнидяними хрицями й робити не було чого. Шкода — кума нема: ми б з ним у соєдіненії не те б показали.

Кум і льотчик кріпкий був. Ас!

Трусимо ми якось кислиці з кумом. Повилазили на дерево й трусимо. А кислиця висока була, розложиста. Фашисти, клятї, зрубали її. Лукерка в пелену кислиці збирає. Трусили, трусили, — ке, думаємо, закуримо. Люльки в зуби, кум огню креше...

Коли це знову як бахне:

— Знову за люльки!

Так ми з кумом, як стій, з кислиці у піке. Кум таки приземлився, хоч і скапотував, а я з піке — в штопор, із штопора не вийшов, протаранив Лукерці спідницю й урізавсь у землю! За півгодини тільки очунявся, кліпнув очима, дивлюсь; ліворуч стоїть кум, аварію зачуває, праворуч Лукерка з цеберкою води. Ворухнувсь — рулі повороту ні в руках ні в ногах не дійсвують, кабіна й увесь фюзеляж мокрі-мокрісінькі...

— Живий, слава богу! — кум каже.

А Лукерка:

— Був би, — каже, — він живий, якби не моя кубова спідниця! Хай скаже спасибі спідниці, що затримала, — угруз би був у землю по самісінький руль глибини! Ех, льотчики, — каже, — молодчики!

А ви кажете, чи не злякався я трьох гітлерівців!..

АСКОРБІНКА ДЛЯ ДУШІ

– З чим любите пити каву? З цукром, молоком, корицею?

– Ми надаємо перевагу книзі!

Усі книжки, представлені в рубриці, ви завжди зможете прочитати, взявши їх в нашій бібліотеці на абонементі художньої літератури.

Ольга Сохар,
бібліотекар 1 кат.

Дар'я Івашова,
бібліотекар 2 кат.

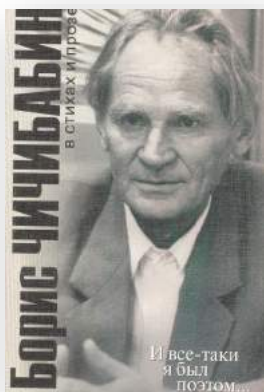

Наші земляки-відомі письменники

Якщо про видатних людей Харкова написати книгу, то кількість її сторінок буде незлічима. Багато відомих людей на Землі можуть похвалитися харківським корінням — це ті, хто коли-небудь жив, працював, вчився або народився в нашому місті. Є серед них й письменники, які внесли вагомий внесок в скарбницю світової літератури. Представляємо на ваш розсуд твори відомих харків'ян.

Борис Чичибабин «В стихах и прозе»

Чичибабин Борис. В стихах и прозе / Б. А. Чичибабин. – Харьков : Фолио, 2002. – 464 с.

Сборник поэзий Б. Чичибабина был составлен автором незадолго до кончины, но опубликован уже после его ухода в вечность. В него вошли произведения, написанные в 1923-1994 гг. Он жил по своей вере, независимо и с достоинством избрав свою судьбу. Любовь помогла обрести веру в себя, творить независимо и вопреки обстоятельствам. В результате были изданы 4 сборника стихов, вернувшие читателю голос поэта, книгу «В стихах и прозе». Это даёт повод поэту сказать о себе: «Недаром же я всегда знал, что я самый счастливый человек на свете». Людей не назовёшь иначе, как счастливыми, если их посетила любовь: «Великая любовь душе моей дана». Вся жизнь Чичибабина – яркое доказательство счастливой силы любви! В своих прозаических произведениях поэт размышляет о Вечном, о Времени, о себе.

Ирина Потанина «Неразгаданная»

Потанина И. Неразгаданная / Потанина И. – Харьков : Книжный клуб семейного досуга, 2004. – 352 с.

Первый роман журналистки, поэтессы и писательницы «Неразгаданная», родился из воспоминаний, сокровенных мечтаний и не случившихся ужасов. Повесть о становлении личности — попытка ответить на вопрос, возможно ли преуспевающему молодому бизнесмену полюбить женщину, которую не видел никогда в жизни, но тем не менее знает о ней все? Почти все... ни лица, ни настоящего имени. В поэтичных, прекрасных дневниках, что читает главный герой день за днем, нет фотографии девушки, невольно перевернувшей всю его жизнь, нет имени, кроме того, каким называет себя та самая... Рита. Тайна Любви остаётся загадкой. Но, возможно, однажды мужчина увидит лик своей Неразгаданной Любви в лице женщины, незаметно стоящей рядом?..

Сергій Жадан «Інтернат»

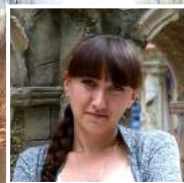
Жадан С. Інтернат : роман / С. Жадан. – Чернівці : Meridian Czernowitz, 2017. – 336 с.

Дія роману-подорожі «Інтернат», який увійшов до короткого списку «Книга року ВВС 2017» та отримав відзнаку Найкраща книга 24-го Форуму Видавців у номінації «Сучасна українська проза», триває три доби. Головний герой, вчитель української мови, здійснює подорож через зону АТО, щоб врятувати племінника з міста, яке оточують сепаратисти.

Вчитель, який ніколи не говорив з учнями про війну, намагався ігнорувати все, що відбувається на Донбасі, жив у свої шкарлупі, раптово стає свідком, учасником цих подій. Двічі перетинаючи лінію фронту, бачить рештки тварин і людей у засніженому місті, відчуває жах війни, але весь час повторює: «нікого не шкода». Інтернат це метафора, непорядкованість та загубленість частини нашого суспільства...

Мій рідний край

Марина Заговора,
бібліотекар 2 кат.

(продовження, початок № 2(41) 2018)

Цукровий магнат

У кожному місті жили та працювали діячі, чиї імена занесені до історії. Мабуть тому, сьогодні я хочу продовжити розповідь про м. Суми, але присвятити її найвідомішому та найвпливовішому представнику роду Харитоненків — Івану Герасимовичу, меценату світового рівня.

Після навчання в церковнопарафіяльній школі в 30-х рр. XIX ст. Іван Харитоненко (перший цукрозаводчик Сумщини) їде в Курськ, де проходить другу школу — підприємницьку, працюючи звичайним конторником. А вже в 40-х рр. з невеличким капіталом переїздить до Сум та одружується. В шлюбі має сина Павла, який в майбутньому продовжив справу батька.

Вже в 1880-х рр. родина володіє земельними ділянками, грошовими коштами, 6-ма великими цукровими та рафінадними заводами, 2 заводи орендує, тим самим забезпечуючи цукром не лише Україну, а й Китай, Іран, Туреччину. За словами краєзнавця Д. Григор'єва *«Іван Герасимович був обізнаним у всіх економічних і технічних новинках галузі, був першим у краї, хто відділив виробництво цукру-піску від цукру-рафінаду. В один з найбільш врожайних для цукрового буряка сезонів Харитоненко під дуже високі відсотки взяв у банку кредит і закупив цукор всіх заводів від Сум до Белгорода та Харкова. Взимку купці-оптовики були змушені платити за цукор ту ціну, за яку Харитоненку було вигідно його продавати. Цей приклад говорить про блискучі здібності Івана Герасимови-*

ча до підприємницької діяльності».

На кошти його родини було засновано: дитячий притулок для дівчат-сиріт, названий в народі «пансіоном благородних девиц» за рівень освіти і виховання в ньому, селянський банк, гуртожиток для студентів Харківського університету, реальне училище, церкву в с. Нижня Сироватка, жіночу гімназію, Троїцький собор. Значні кошти виділялися для розширення будівлі Сумського окружного суду, на богодільні біля церкви на кладовищі, дитячу лікарню у Сумах, кадецький корпус та численні пожертвування навчальним закладам, духовенству для роздачі бідним, пенсії, стипендії тощо.

Ще й досі сумчани користуються будівлями, спорудженими цією родиною. Адже, більшість будівель Сум XIX ст. також було збудовано за кошти Харитоненків, що перетворило місто на центр довершених архітектурних споруд. А ще з'являється бруківка, будуються мости, споруджується ринок.

Сумчани Харитоненка поважали та любили, тому після смерті вирішили встановити пам'ятник. Але тут виникли проблеми, адже пам'ятники можна було споруджувати лише особам дворянського походження, І. Харитоненко до таких не відносився. Жителі міста звертаються до Миколи II з проханням про дозвіл, і цар жалує цукрозаводчику дворянське звання. І вже наприкінці XIX ст. за проектом скульпторів О.М. Опекушина та А. Круазі з'являється пам'ятник.

«Любіть Суми так, як любив їх я».
Із заповіту І.Г. Харитоненка

Пам'ятник І. Г. Харитоненку

Пам'ятник цукру-рафінаду

У 2010 р. навпроти пам'ятника І. Харитоненку вдячними жителями встановлено пам'ятник цукру-рафінаду у формі кубиків, які по спіралі ведуть на вершину. Спіраль символізує поштовх до постійного розвитку та вселяє надію на відновлення цукрової діяльності в Сумах, вершина постаменту символізує високий статус людини, яка працею звеличує Суми. Скульптори О. Прокопчук та В. Буковий створили поруч композицію - пам'ятник «Маленьким ласунам» з двох фігур: хлопчик на стільці їсть цукор з мішка, а дівчинка стоїть поруч. Один стілець вільний спеціально для перехожих.

Не бажаєте присісти?!!

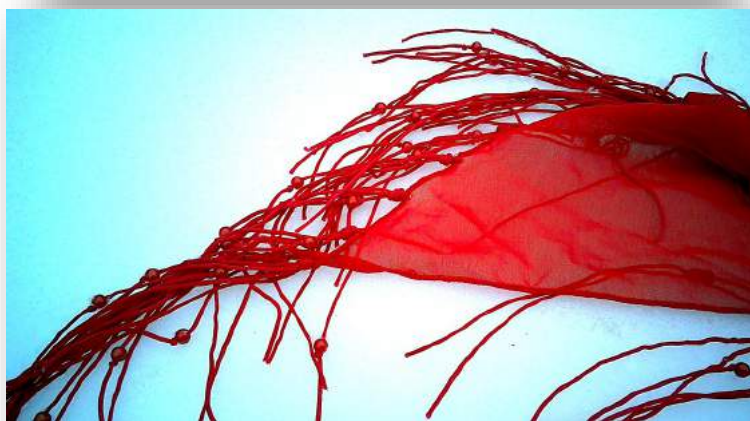
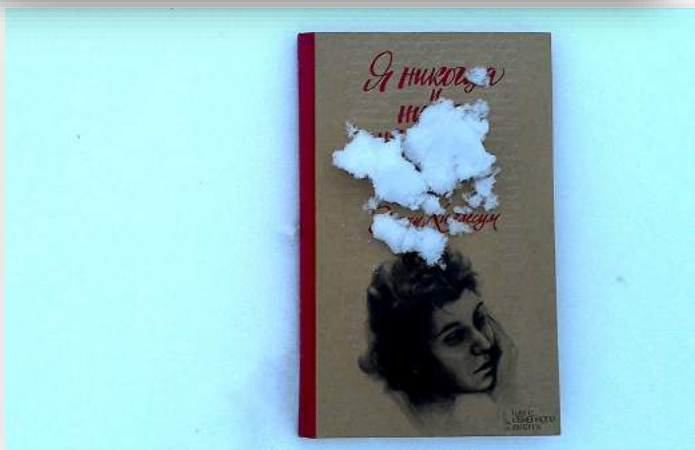

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

Яскраві барви на сніговій ковдрі

Напевно, ви помічали, що взимку околиці звичних нам місць стають трохи незнайомими — все накриває снігова ковдра. Вона дарує чудову можливість замаскувати невиразне, прикрасити буденне і проявляти креатив, виступити основою для краплин творчості у загадковій білосніжній одноманітності... І не обов'язково навмисно: навіть випадково забута річ на сніговому тлі стає приводом зробити незабутній кадр.

ЖИЗНЬ КАК АНЕКДОТ. Часть 3

И снова здравствуйте, мои дорогие. Это я, точка Санта. Мне уже исполнилось полгода, и я многому научилась. Я очень активная и постоянно в движении. Но больше всего мне нравится совершать прогулки на свежем воздухе. А это очередные знакомства и новые впечатления. Иногда и курьезные истории.

На одной из прогулок я обратила внимание на импозантного английского бульдожку, который просто скользил по снежному насту. На улице было скользко и он, даже не пытаясь поднимать лапы, отталкивался и ехал по льду. Со стороны можно было подумать, что это лыжник на короткой дистанции. Это было так удивительно, что мы с моей хозяйкой Ларисой зачарованно остановились. Со стороны он смотрелся просто потрясающе! Оказалось, что все четыре лапы собаки обуты в модные сапожки на кожаной скользящей подошве.

При знакомстве узнали, что собаку зовут Фокс, а обувь ему купили, чтобы защитить лапы от холода. Фоксу она сразу пришлась по вкусу, и даже в квартире он

расстается с ней неохотно.

Эта встреча дала толчок к новой идее фикс в голове Ларисы, она захотела и меня приобщить к миру моды. Но вариант с покупкой оказался затратным, поэтому на совете со своей подружкой Ольгой было принято решение шить обувь самим.

Фоксу повезло, у него такой размер лапы, что для него можно обувь покупать в отделе для новорожденных. А у меня лапки толщиной с человеческий палец, какая может быть обувка?

Выкроек было множество, с примерками меня измучили и чуть не травмировали, из чего я сделала вывод, что опыт пошива у них напрочь отсутствует. Но кто и что может помешать остановить трудовой порыв и энтузиазм «новоиспеченных кутюрье»? Подобие обуви никак не хотело держаться на моих тоненьких ножках, но и здесь был найден выход из положения, решили каждую пару чудо-сапожек соединить между собой цветными шнурками и на спине завязывать на бантик. Вы бы видели это детище кройки и шитья! К моему счастью, в пошиве верхней одежды я не нуждалась, у меня уже был очень симпатичный комбинезончик.

Но после просмотров на сайте одежды для животных был сделан вывод, что мне понадобится еще и шапочка. Так как в нашей семье решения Ларисы обсуждению не подлежат, я сразу поняла, что обречена стать звездой подиума.

С моделью шапочки происходила вообще какая-то клоунада.

Ее пошив хотели приурочить к празднику 8 марта, сделать мне подарок. Сначала пробовали сделать просто две прорези для ушей в шапочке для куклы, но затем решили утеплить еще и уши. Ничего путного у Ларисы с Ольгой не получалось, уши никуда не помещались и под тяжестью ткани никак не хотели стоять прямо. После долгих попыток к ним пришла очередная идея создания нового фасона без использования физического труда. Но когда мне начали примерять кукольные штанишки, опять же с пришитыми к ним шнурками, и попытались уши распределить по штанинам, я воспротивилась. Смысл выражения «обнять и плакать» я осознала сразу, мысленно представив себя со стороны во всей этой эксклюзивной красе. Обойдусь я без ваших подарков, ну никак не тянет меня появляться в таком виде на улице. Слышала, что красота требует жертв, но не до такой же степени!

У каждого из нас бывают счастливые моменты, такой момент случился и у меня. Ура-а-а!!! Пока мои потенциальные швеи колдовали над сложностями пошива, в наш город пришла весна. Моя проблема разрешилась сама собой, и теперь я могу обходиться без утепления. Может, к следующим морозам модели моей одежды будут усовершенствованы, а отношение к пошиву станет более ответственным. Я на это очень надеюсь.

А, надежда, как говорится, умирает последней. Ведь так хочется быть красивой...

Заглянуть за занавески...

НАУКОВА БИБЛИОТЕКА

Ирина Жук,
библиотекарь 1 кат.

Ольга Сохарь,
библиотекарь 1 кат.

«Haute cuisine» Научной библиотеки

Когда из длительного похода по «морям и океанам» книгоиздательской и книготорговой продукции с внушительной добычей (учебной, научной, популярной и художественной литературой) возвращаются искатели библиотечных сокровищ – Комплектаторы, за дело принимаемся мы – Отдел научной обработки документов и организации каталогов, ведущий в работе «Высокой кухни» (*фр. haute cuisine*) Научной библиотеки, готовящий «блюда» на основе традиционных знаний, соединяя их с инновационными трендами современной молекулярной кухни, с её быстро меняющимися технологическими предпочтениями, где «блюда» прожигаются лазерным лучом, обрабатываются на принтере, получают собственное штамп-тату и не только. Английский физик Николас Курти, вдохновитель молекулярной кухни, сказал: «*Беда нашей цивилизации в том, что мы в состоянии измерить температуру атмосферы Венеры, но не представляем, что творится внутри суфле на нашем столе*».

Ну что ж, давайте знакомиться с командой «Поваров» и разбираться в интересных составляющих меню. Возглавляет команду Мастер-шеф, или Шеф-повар (*фр. chef de cuisine*), а именно зав. отделом Татьяна Белякова. Работа на кухне — это коллективный труд (*фр. brigade de cuisine*). Чтобы управлять коллективом, нужно хорошо разбираться в механизме его работы, уметь работать с продуктами, различными ингредиентами, демонстрируя достоинства «живого» продукта (книг, журналов, авторефератов, диссертаций и других видов и типов изданий); планировать бесперебойную работу отдела; составлять алгоритмы и технологические карты; систематизировать и предметизировать издания; готовить авторские «блюда» — виртуозно владеть системой УДК; контролировать качество приготовленных «блюд», обучать молодых сотрудников; проводить научные исследования, участвовать в конференциях и семинарах; публиковать полезные «рецепты» — статьи; формировать отчетность о производственной деятельности. И, самое главное, укреплять и отстаивать позиции команды по итогам года.

В наладке/настройке механизма работы кухни значительная роль отводится Су-шефу (*фр. sous-chef – помощник шеф-повара, второе лицо на кухне*) — это Елена Ширяева, она является представителем кухни фьюжн (*англ. fusion cuisine – слияние, смешение*), умело смешивая в равных долях различные стили и направления, стремясь заменить архаичные способы приготовления на инновационные, выверенные научным методом, а именно: каталогизирует и предметизирует продукты, т.е. — издания; ведет и редактирует «главное меню» Научной библиотеки — электронный каталог (ЭК).

«Шеф-кондитер» Валентина Волошина — её работа — это ренессанс, возрождение традиций, преемственность методов и способов в приготовлении: техническая обработка документов; передача их в отделы - фондодержатели; расстановка карточек в действующие традиционные каталоги и картотеки. «Шеф-кондитер» способен исправить предыдущие ошибки, либо напрочь испортить впечатление о кухне, но последнее, как правило, исключено благодаря профессионализму. «Вишенкой на торте» в работе Валентины Евгеньевны является нанесение дарственной печати на книги, подаренные Научной библиотеке читателями.

О нашем «Бренд-шефе» (*фр. chef de marque – отвечающий за бренд*) можно с уверенностью сказать, что она больше художник, чем менеджер. В её обязанности входит разработка концепции «кухни», создание и ведение новых «блюд и рецептов» – это новые проекты, выставки, связь с медиа, работа с потребителем – читателями. Знакомьтесь – это Ирина Жук. В своей работе она опирается на утверждение «В Греции повара никогда не отличались от поэтов».

И, наконец, «certified culinarian» (*англ. apprentice, фр. commis – начальный уровень*) самые молодые представители нашей команды – Алиса Трофименко и Ольга Сохарь. Вот кто в нашей команде аккумулирует солнечную энергию, чтобы использовать её в качестве ингредиентов в креативных «блюдах». Они не боятся сделать шаг в сторону – от традиционного к новому (*фр. nouvelle cuisine*), оригинальному, необычному. Они, как «молодые повара», проводят месяцы работы «в заготовительном цеху», занимаясь ретровводом, составляют картотеки на фонды в читальные залы, распечатывая для них карточки, участвуют в передвижке фонда научной и учебной литературы.

Кто-то считает «поварское дело» (читайте – библиотекведение и библиография) просто работой, кто-то любимым делом, а кто-то – своим призванием. Если это утверждение принять за постулат, можно с уверенностью сказать, что со временем из них получатся «Селебрити-шефы» (*англ. celebrity chef's – известные популярные мастера*).

«Комплиментом от шеф-повара» (*фр. amuse bouche*) по праву можно считать наши дежурства у каталогов в читальном зале Научной библиотеки: консультации по работе с ЭК и традиционными каталогами: алфавитным, предметным, систематическим, авторефератов и диссертаций – мы всегда готовы откликнуться на любые вопросы и просьбы читателей.

Команда «Поваров» создает кулинарные шедевры, виртуозно сочетая ингредиенты, играя палитрой вкусов, внося новые яркие штрихи, казалось бы, в давно знакомые классические «блюда». Поэтому главная задача нашего отдела как составной части «Haute cuisine» Научной библиотеки состоит в том, чтобы из «предоставленных продуктов» приготовить «авангардные блюда», вовремя и со вкусом их подать, чтобы даже у самых требовательных гурманов после посещения библиотеки осталось только самое приятное «arrière-goût» (*фр. послевкусие*).

«Шеф-повар» — зав. отделом Татьяна Белякова, «Бренд-шеф» — библиотекарь 1 кат. Ирина Жук, Су-шеф» — главный библиотекарь Елена Ширяева, «Шеф-кондитер» — ведущий библиотекарь Валентина Волошина, «Начальный уровень» — библиотекари 1 кат. Алиса Трофименко и Ольга Сохарь

Хроніка подій

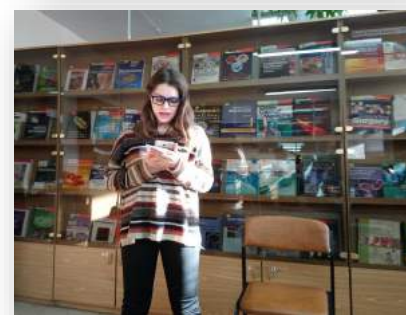
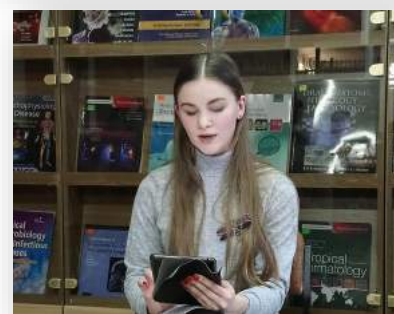
В очікуванні весни

22 березня наша бібліотека знову гостинно відкрила двері для усіх закоханих у кришталеву чистоту поетичного слова. На літературно-музичному вечорі «За мотивами весни» крім постійного кола учасників, як і завжди, можна було побачити нові молоді обличчя. І знов лунали відомі вірші світової та вітчизняної поетичних шкіл, сучасна українська поезія та проза, власна творчість самих студентів та співробітників бібліотеки. Прекрасно вписалося у формат вечорів музичне виконання: майбутні лікарі співають як власні композиції, так і популярні пісні інших авторів. З душею підібрані бібліотекарями збірки поезій

видатних і маловідомих авторів традиційно доповнюють захід. Цього разу книжкова виставка «Поезія — мелодія душі» привернула до себе особливу увагу: зачитували взяті з виставки вірші, декілька видань учасники взяли додому.

Невимушеність обстановки, доброзичливість, щира зацікавленість, змога висловитися для кожного — це, напевно те, що приваблює в літературних зустрічах все нових і нових учасників. Можливо, і вам захотілося завітати до нас — тож чекаємо на нову цікаву зустріч у бібліотеці!

Валентина Серпухова,
зав. відділом

Підвищуємо фахові компетенції

30 березня відбулись збори колективу нашої бібліотеки, які розпочали з приємного — привітали завідувачів секторами: з ювілеєм Ніну Решетникову та з днем народження — Олену Неботову.

У рамках ППК з оглядами професійної літератури за напрямками діяльності відділів виступили зав. відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення О. Русанова та пров. бібліограф інформаційно-бібліографічного

відділу В. Віскова. На збори ми запросили студента 3 к. ІІ мед. ф-ту К. Широкова, який за програмою академічної мобільності навчався у Вільнюському університеті. Він розповів про дві бібліотеки університету — стару (1579 р.) й нову (2013 р.).

Інструктор з питань охорони праці та пожежної безпеки Я. Повалєєва провела інструктаж для співробітників бібліотеки. Р. Вороніна та М. Заговора розпо-

віли про день фахівця, який пройшов у ХДНБ ім. В.Г. Короленка. День був насичений корисною й цікавою інформацією.

Підготовка студентів у стінах Наукової бібліотеки ХНМУ

З 21 лютого 2018 року на базі Наукової бібліотеки ХНМУ Студентська організація іноземних студентів-медиків Харкова (Academic Society of International Medical Students (ASIMS) Kharkov) розпочала цикл занять-тренінгів з підготовки до КРОК-1 та КРОК-2. На свої тренінги, які проходять кожного понеділка та середи, студенти запрошують викладачів і разом готуються до іспитів.

ASIMS була започаткована «студентами для студентів» у 2013 році. Їх мета — допомогти студентам в особистому та професійному зростанні. Сприяння дослідницькій роботі, публікаційна діяльність, активна участь в олімпіадах,

конференціях та успішність у навчанні є їх головним завданням організації. В колі своїх друзів студенти мають змогу ділитися своїми досвідом та ідеями, відкривати щось нове та корисне, таким чином, розкриваючи свої можливості та поповнюючи знання. ASIMS запрошує всіх бажаючих приєднатися до занять.

Важливо, що саме у стінах університетської бібліотеки вони спілкуються, підвищують та закріплюють знання, отримують навички самостійної роботи, адже бібліотека надає комфортні умови й допомагає в організації заходів.

Оксана Красюкова,
зав. відділом

Літературні обрії медичної професії

2 та 22 березня чергового разу відбулися огляди літератури з циклу «Медицина у дзеркалі світової літератури», які щорічно проводить Наукова бібліотека для студентів молодших курсів у рамках занять кафедри суспільних наук університету. Цього разу огляд художньої літератури «Талант писати про медицину» ми представили першокурсникам II та III-го медичного факультетів. Разом із відомими книжковими героями бібліотекарі залучали майбутніх лікарів до кращих зразків світової художньої спадщини, знайомили студентів із творчістю письменників-лікарів, що зі знанням справи писали про медичні реалії. На сто-

рінках цих творів медицина бореться, сміється, помиляється, перемагає у самих неймовірних ситуаціях, які тільки здібна створити фантазія письменника. Уважність та щира зацікавленість студентської аудиторії — це переконливий аргумент на користь доцільності проведення подібних оглядів. Ми сподіваємося, що впроваджені нами заходи стануть у нагоді майбутнім лікарям у набутті певних особистісних якостей: відповідальності, емпатії, доброзичливості, професійної доброчесності, світогляду, гідних сучасного медика.

Валентина Серпухова,
зав. відділом

«Подагра: сучасні аспекти»

Незважаючи на добре вивчену етіологію і патофізіологію подагри, а також розроблені ефективні і раціональні методи її лікування, недостатній контроль цього захворювання залишається актуальною проблемою в ревматологічній практиці. Незадовільне лікування призводить до формування тофусних форм захворювання, які гірше піддаються

терапії, а отже до зниження працездатності пацієнтів, якості життя і навіть зменшення її тривалості; доведеним є зв'язок тривалого перебігу подагри з розвитком серцево-судинних захворювань.

Лариса Скрипченко,
провідний редактор

Запрошуємо ознайомитись з першоджерелами
(читальна зала Наукової бібліотеки, пр. Науки 4, корпус «Б»)

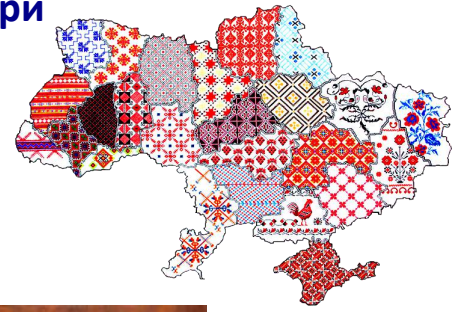
Барви української та світової культури

Феномен культури — це багатогранний духовно-творчий процес, який є ключем до єдності та безперервності процесу історичного розвитку суспільства. На межі століть, тисячоліть і зміни епох саме культура завжди підтримує зв'язок минулого, теперішнього й майбутнього.

Важливо пам'ятати, що культура у фізичному прояві є результатом діяльності, тобто людина опредмечує себе, створюючи твори мистецтва і прямуючи до утвердження матеріальних цінностей. Але не менш важливим залишається духовна складова вияву культури, що найкраще проявляється у демонстрації традицій нації, особливо в таких формах, як гра, казки і міфи для вираження творчого потенціалу особистості разом з повнотою емоційного сприйняття світу на певних життєвих етапах. В українській культурі для застосування такого підходу здебільшого використовують

сезонні ігри в період Масляної чи Різдва, казки про Котигорошка чи Івасика Телесика та міфи про діяння закарпатських мольфарів.

Обмін культурним досвідом та наочний показ деяких важливих елементів незнайомої культури розширюють горизонти існування світової культури взагалі. В рамках діяльності Молодіжного центру ХНМУ регулярно проводяться культурно-просвітницькі та розважальні заходи за участю та з ініціативи саме іноземних студентів (Марокко, Іран, Ірак, Казахстан, Айзербаджан, Туркменістан, Індія, Зімбабве та ін.), які спрямовані на поліпшення адаптації в новому соціокультурному середовищі. Долучаючись до цього культурно-просвітницького руху, експонуємо постійно діючу виставку «Культурна спадщина світу», маючи на меті показати красу та надбання світової культури в нашому багатонаціональному мікросоціумі.

Свобода особистості у драмі нового часу

(До 190-річчя від дня народження Г. Ібсена, норвезького драматурга, поета)

Вміння не зважати на упередження суспільства — мистецтво, яке досягає не кожен.

Саме у жорстких умовах може бути вихована сильна особистість, яка зможе подолати проблеми матеріального достатку і стереотипів важливості соціального положення, що в результаті дає змогу пізнати і реалізувати себе.

Внутрішній конфлікт людини, її життєвої позиції з реальністю навколо детально розкривається у творчості норвезького драматурга Генріка Ібсена. Цікаво те, що у кожному періоді плідної письменницької діяльності образ його головного героя трансформується і дорослішає разом з ним — від легендарних народних постатей, що наділені сильним та безкомпромісним характером, але все ж

такі далекі від реалій тієї пори, і до особистості, що ще не визначилась, але вже готова і здатна зробити значний крок до змін.

Цього місяця на честь 190-ої річниці від дня народження класика норвезької драми Г. Ібсена на абонементі художньої літератури підготовлено книжкову виставку під назвою «Промовець з країни фіордів». Першоджерела допоможуть поринути у світ соціально-психологічних конфліктів на фоні естетики суспільства XIX століття; ознайомитися з реалістичними і суперечливими п'єсами автора, які свого часу революціонізували європейський театр.

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

Генрік Ібсен
(1828-1906)

Широкомасштабне визнання письменницького доробку

Творчість — це ключ до пізнання внутрішнього світу особистості, місток до її потаємних думок і голосу підсвідомості. Сучасні письменники не тільки наслідують і шліфують сталі літературні форми, а й доповнюють літературний процес креативним та індивідуальним. Найпопулярнішою практикою оцінки творчості письменників є літературні премії. Одна з найпрестижніших — «Книга року», присуджується найкращим за рішенням журі книгам у 7 номінаціях, одна з яких антипремія «Золота булька», аналогів якої немає на теренах нашої країни. Ця номінація надається найбільшому книговидавничому розчаруванню року.

Конкурсанти здобувають жадану перемогу у престижних номінаціях не тільки за видавничополіграфічні здобутки, а й за інформаційне наповнення видання.

Це далеко неповний перелік можливостей проявити свій

серед літераторів через лояльне ставлення до початківців та оцінки їх доробків на одному рівні з професійними письменниками. Єдина умова — твір не повинен бути опублікованим. Саме завдяки цьому конкурсу широкому загалу стали відомі такі сучасні прозаїки як Андрій Кокотюха, Ірен Роздобудько, Світлана Талан та багато інших. Премія «ЛітАкцент року» присуджується у трьох номінаціях, одна з яких антипремія «Золота булька», аналогів якої немає на теренах нашої країни. Ця номінація надається найбільшому книговидавничому розчаруванню року.

Конкурсанти здобувають жадану перемогу у престижних номінаціях не тільки за видавничополіграфічні здобутки, а й за інформаційне наповнення видання.

Це далеко неповний перелік можливостей проявити свій

письменницький хист, тож недооціненою сучасна літературна когорта в Україні не залишиться...

До Всесвітнього дня письменника на абонементі художньої літератури підготовлено книжкову виставку «**Все, що душа довірила словам**», яка яскраво демонструє силу письменництва як мистецтва для душі.

Як римують українські поети про кохання

Про одне й теж саме можна сказати багатьма способами, а іноді неможливо обрати дійсно влучний варіант і тоді йдеш навмання, за покликом серця. Саме так і за допомогою римованого слова слід казати про кохання...

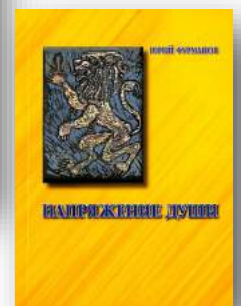
Для Івана Франка кохання — це забути образ людини, бо без неї буду краще («І ти прощай»), але на протигагу вічно романтичному Володимирові Сосюрі, який вбачає у кольорі моря й фіалок очі коханої — сильне почуття проявляється у запам'ятовуванні дрібниць («Мені ти приснилась давно»). Дехто пов'язує зародження теплих почуттів з місцями, де погляди коханих зустрілись вперше, або переглядали спектакль у третьому ряду, а потім прогулювались морозними годинами по набережній (В. Симоненко «Дотліває холод мій у ватрі»), а комусь треба чекати й чекати коханого в гості на свій поріг, бібліотекарепт 2018 № 3(42)

бо він — місток з реальністю їх казкової любові (Л. Костенко «В дні, прожиті печально і просто...»). Нажаль в коханні не обходиться без розставань, без болісних прощань, і сказати ці слова треба вміти так, щоб закохані пам'ятали тільки радісні моменти їх спільного відрізка часу, що добіг кінця (О. Ірванець «Прощальний романс»). Сучасні поети знаходяться у постійному пошуку метафор і символів для означення теплового почуття кохання, і тому не дивно, що іноді вони знаходять його уособлення у відсутності між коханими розділових знаків та проживання разом на дикому острові без метушні (Ю. Іздрик «Я жив би с тобою на дикому острові...»). І коли ти лише подумки згадуєш про дерева у густому тумані, то одразу стає ясно, що всі думки про кохану людину, поєднаних між собою ніби радіохвилями (С. Жадан

«Дерева»). Про розмаїття зображень любові хтось з великих цього світу сказав: «Кохання у всьому на цім світі!».

До Всесвітнього дня поезії на абонементі художньої літератури експоновано виставку «**Музика душі**», читання поетичних творів дозволяють почути симфонію римованої думки, захоплюють мажором та інколи мінором звучання струн кохання.

Регіна Вороніна,
бібліотекар 2 кат.

Художник-поет

Тарас Григорович Шевченко не лише великий український поет, а й видатний художник. Малювати почав з дитинства, живопису навчався в Петербурзькій Академії Мистецтва. Поет прекрасно володів всіма відомими тоді засобами графічного зображення, вдосконалювався як портретист, надавав перевагу малоформатному катерному портрету. Живопис для нього став потребою саме у вираженні його творчого духу. Шевченко першим засновав новий реалістичний напрям як художник, став основоположником критичного реалізму в українському мистецтві. Особливе місце в Шевченковому доробку належить портретам.

Першими вважають «Портрет невідомого» (1837 р.) та Катерини Абази; ходили чутки, що насправді на портреті зображена донька доглядача Зимового палацу М.С. Нахімова — Єлизавета. Тонкою технікою художником передано певну напруженість жінки, яка позує перед кріпаком. А за обставини створення портрета Пантелеймона Куліша нічого не відомо, знаємо лише, що знайомі вони з 1843 року. Куліш був перекладачем та видавцем творів Шевченка. Художник намагався виявити в портретованому прекрасне і шляхетне, підкреслити його зовнішню та внутрішню красу. Нажаль, портрет не було допрацьовано.

Т.Г. Шевченко протягом життя створив понад 150 портретів з використанням різних технік: рисунок, акварель, олійний живопис, сепія, офорт. Шевченко стає одним із відомих і популярних портретистів свого часу. Створені ним образи відзначаються невимушеністю, природністю, вдалою композиційною побудовою і свіжістю барв, намаганням дати психологічну характеристику людині. Більшість з них не збереглися до нашого часу і відомі лише за перепискою художника та зі слів сучасників.

Після тяжкої хвороби в 1840 році Шевченко пише свій перший автопортрет олійними фарбами. Картину малює стоячи перед дзеркалом, так щоб освітлення падало на обличчя. Саме це зображення відкриває галерею автопортретів поета-художника, його психологічні самостереження. Нелегке життя митця, сирітство, поневіряння, кріпацтво — все це бачимо в сумній усмішці та допитливих очах молодого Тараса.

У 1860 році ще один автопортрет, цього разу зі свічкою. Картина набула символічного значення — боротьба світла з темрявою.

Останній автопортрет Шевченка написаний у 1861 році. Його пов'язують з хворобою та трагічною історією кохання. Художник зобразив себе в хвилину глибоких роздумів. Напівзатемнене облич-

Перший автопортрет Шевченка

чя на картині створює драматичний образ українського генія.

Більш детально з творчістю поета-художника можна ознайомитися у виданнях фонду Наукової бібліотеки «Тарас Шевченко: і слово вічне, і образ невідцвітний...», «Шевченко-малює», «Художник», «Шевченкознавчі студії» та за оглядам літератури до 200-ї річниці від дня народження поета та художника «Людина у живописі Т.Г. Шевченка».

<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/6228>

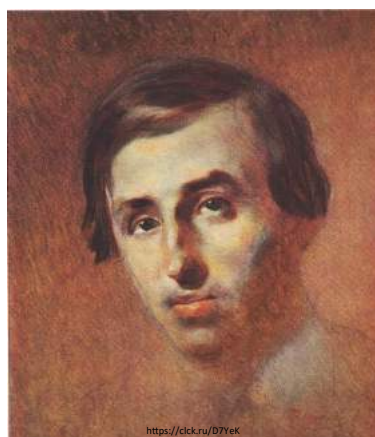
Використана література:

1. Тарас Шевченко: і слово вічне, і образ невідцвітний... — Київ: СИМВОЛ-Т, 2014. — 192 с.
2. Шевченко Художник. — Режим доступу: http://taras-shevchenko.in.ua/shevchenko_hudognik.html
3. Шевченко як художник. — Режим доступу: <https://clck.ru/D5toJ>

Марина Заговора,
бібліограф 2 кат.

Портрет Катерини Абази

Портрет П. Куліша

Останній автопортрет Шевченка

БІБЛІОТЕЧНІ УРОКИ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

Взаємодія студента і бібліотеки починається з перших днів його навчання в університеті. Тому дуже важливо, щоб це знайомство стало дружнім на довгі роки. Щороку ми проводимо для першокурсників знайомство з нашою бібліотекою — бібліотечні уроки. У березні цього року розпочався цикл занять для вітчизняних та іноземних студентів з метою ознайомити їх з правилами користування й сервісами бібліотеки, навчити орієнтуватися в інформаційному просторі, здобувати інформацію та обробляти її. Уроки проводяться у рамках занять кафебри української мови, основ психології та педагогіки за активної участі й підтримки викладачів. Традиційно відкриває уроки вступним словом директор Наукової бібліотеки Ірина Киричок.

Для вітчизняних студентів Світлана Кравченко, завідувача інформаційно-бібліографічним відділом, презентує доповідь «Наукова бібліотека ХНМУ — ваше вікно доступу до інформації». З її виступу студенти дізнаються цікаві факти з історії та сьогодення бібліотеки, отримують корисну інформацію про її фонди та послуги, переваги проекту вузівських бібліотек Харкова «Єдина картка читача» тощо. Світлана акцентує увагу на засадах академічної доброчесності, різновидах плагіату та їх запобі-

гання, знайомить студентів із системою перевірки текстових документів на унікальність, запроваджену в університеті. На завершення пропонує творчий майданчик для самовираження — участь у створенні вісника бібліотеки бюлетеня «Бібліотерапевт» та надсилати свої прозові та поетичні твори, світлини прикладного мистецтва й фотороботи, ділитись своїми талантами.

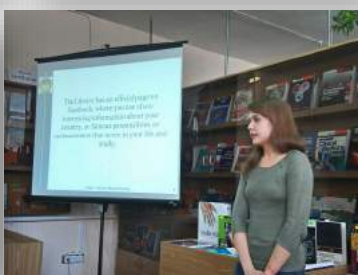
Англомовні студенти — особлива категорія користувачів, тож бібліотечні уроки проходять дещо за іншим сценарієм. Співробітники відділу літератури іноземними мовами Тетяна Бабак, Віта Войтюк, Анна Дзюбан та Катерина Чеховська презентують доповіді за темами: «Introduction to the Scientific Library», «Getting to know» — загальне знайомство з Науковою бібліотекою та її традиційними ресурсами, «Electronic and on-line information resources of the scientific library for English medium students» — електронні та Інтернет-ресурси та «Rules of Library use for English medium students» — правила користування абонементом та читальним залом. Корисною була й виставка новинок навчальної літератури світових видавництв «Educational and methodical literature for the 1-st year students». Захід веде завідувача відділом літератури

іноземними мовами Оксана Красюкова. Таким чином студенти знайомляться ще й з персоналом бібліотеки, який протягом найближчих 5-6 років допомагатиме їм у навчанні.

Проводячи цикл бібліотечних уроків, ми не тільки беремо участь у підготовці фахівців медичної галузі, інформаційно компетентних та самостійних у пошуку та обробці необхідних матеріалів з навчання, науково-дослідної роботи, а й набуваємо навичок самі: виступати з повідомленнями, вести діалог із слухачами, володіти аудиторією. Це постійний процес навчання та взаємодії.

Світлана Кравченко,
Оксана Красюкова,
завідувачі відділами

ЗАПРОШУЄМО ОЗНАЙОМИТИСЬ З ВИСТАВКАМИ:

«Захисник духовних скарбів»

(100 років від дня народження О. Т. Гончара, українського письменника) – 03.04.18

«Живе втілення гумору»

(135 років від дня народження Я. Гашека, чеського письменника) – 30.04.18

Місце експозиції: Абонемент художньої літератури Наукової бібліотеки
(проспект Науки 4, корпус Б)

«Хвороби печінки» – квітень 2018

Місце експозиції: Читальна зала Наукової бібліотеки
(проспект Науки 4, корпус Б)

«Україна – НАТО: взаємодія очима молоді» – 05.04.18

«Обираємо здоровий спосіб життя»

(до Всесвітнього дня здоров'я) – 07.04.18

«Біль наш довічний»

(до Дня Чорнобильської трагедії) – 26.04.18

Місце експозиції: Читальна зала гуманітарної підготовки та самостійної роботи
Наукової бібліотеки (проспект Науки 4, корпус Б)

*Вітаємо співробітників бібліотеки
з ювілеєм та днем народження
у березні!*

*Решетнікову Ліну!
Карпенко Жанну!*

*Бабак Тетяну!
Белякову Тетяну!
Войтюк Віту!
Івашову Дар'ю!
Капітанову Таліну!
Костюкевич Тетяну!
Кравченко Світлану!
Неботову Олену!
Павленко Тетяну!
Пустиннікову Людмилу!
Товтинець Надію!*

Контакти:

м. Харків,
пр. Науки, 4
тел. (057)7077289
моб. (097)9937709
e-mail: biblio-t@ukr.net

Редакційна колегія:

Киричок І.В. (гол. ред.)
Русанова О.А. (відп. ред.)
Тесленко К.М.
Гаєва Н.Д.
Вороніна Р.В.

